

PANAROMİK RADYOGRAFİ TEKNİĞİ İLE ÜST ÇENE ÖN BÖLGEDE İKİNCİ SÜRNÜMERER BİR DİŞİN TEŞHİS BAŞARISIZLIĞI

Yurdaer KILIÇ*

Tayfun ALAÇAM**

Çocuklarda tüm ağız periapikal radyografiler yerine çekilen panoramik radyografilerin çeşitli avantaj ve dezavantajları bulunmaktadır. Panoramik filmler işlem kolaylığı, kısa çalışma zamanı, geniş bir radyografik görüntü elde edilmesini sağlamaktadır. Ancak intraoral filmlerle saptanan birçok ayrıntılar panoramik görüntüde belirsiz olarak kalabilmektedir (1).

Orta hatta yerleşen süpernumerer dişler meziyodens olarak adlandırılır (5). Maksiller kesiciler arasında yerleşen meziyodenslerin panoramik filmde görülmeleri güçtür. Panoramik filmde süpernumerer dişler mevcut kök yüzeyine süperpoze olabilir ve böylece durumun uygun olarak değerlendirilebilmesi güçlüğü artar.

Bu çalışmada, biri burun tabanına doğru çift meziyodensli bir vaka, tedavisi ve klinikçinin yalnızca panoramik radyografi tekniği kullanmasıyla ikinci süpernumerer dişi teşhisdeki yanlılığı sunularak panoramik filmlere periapikal filmlerin katkısı tartışıldı.

VAKA TAKDİMİ

Yaklaşık 3 yıl kadar önce 9 yaşında bir erkek çocuk süt kesicilerinin retansiyonu ve daimi kesicilerin sürmemesi şikâyeti ile başvurdu. Yapılan intraoral klinik muayenede süt santral kesicilerin arasında bir süpernumerer diş görüldü. Çocuğun gelişmekte olan dentisyonunun değerlendirilmesi amacıyla panoramik bir radyografi alındı (Resim 1). Bu radyografi de orta hattaki süpernumerer dişi gösterdi. Klinik

(*) Diş Hekimi, Diş Ağız ve Çene Cerrahisi, Dr.

(**) G.Ü. Dişhek. Fak. Diş Hast. ve Tedavisi Anabilim Dalı Öğretim üyesi, Doç Dr.

Resim 1. Hastanın üst süt santral kesicileri arasındaki sünnümerer dişini gösteren panoramik radyografi.

olarak daimi dişlerin sürebilmesi için bu dişin ve süt santral kesicilerin çekimine karar verildi. Çekimden 3 ay sonra daimi kesiciler sürdü. Fakat dişlerde ektopik erüpsiyon ve sol santral maksiller kesicinin rotasyonu saptandı. Diğer ortodontik anomaliler ve bu malpozisyon bir ortodontist tarafından tedaviye alındı. Ancak sol santral kesicide rotasyona bir cevap alınamadı. Açığortay teknikle alınan periapikal radyografi tersine ve burun yönüne doğru yerleşmiş ve santral kesicinin kökü üzerine süperpoze olmuş ikinci sünnümerer diş gösterdi (Resim 2). Bu tek köklü sünnümerer dişin cerrahi olarak çekiminden sonra (Resim 3), santral dişin hızlı bir rotasyonu ve dişlerin ideal konumda yerleşimleri sağlandı.

TARTIŞMA

Radyografik muayeneler minimal radyasyon ekspozürü ile maksimal diagnostik bilgi elde etme prensibini sağlamalıdır (4). Radyolojide bu görüş ALARA kuralı ile belirtilir (As low as reasonably achievable = makul olarak ulaşılabilen en düşük düzey). Güvenli bir periapikal radyografi elde edilmesi özellikle çocuklarda güç ve zaman alıcı olabilmektedir. Graber(2), Khanna ve Harrop (3), Bean ve Akerman(1) Panoramik muayenenin çocuklarda intraoral periapikal seriler

Resim 2. Üst ön bölgeden alınan intraoral periapikal film.

Resim 3. Çekimi yapılan ikinci sürünürer diş.

yerine başarıyla kullanılabileceğini bildirmişlerdir. Bununla beraber bazı özel durumlarda panoramik filmler yalnız başına kullanıldığında görüntüde yeterli ayrıntıyı veremeyebilmektedirler. Uygun bir diagnostik bilgi sağlayabilmek için panoramik filmlerin intraoral filmlerle de desteklenmesi gerekebilmektedir.

Vakamız tedavi planlaması açısından mezyodensin de göz önünde bulundurulması gerekiyorsa panoramik filmlere ilave olarak üst ön bölgede ayrıca intraoral periapikal filmler alınmasının önemini göstermektedir.

Sonuç olarak radyografilerin teşhis ve tedavi planlaması açısından önemli unsurlar olduğu, panoramik filmlerin özellikle 6 - 7 yaş grubunda gelişen dentisyonda çeşitli yapıların ilişkilerinin gözlenmesinde yararlı olacağı ancak anterior bölgede surnümerer dişlerin gözden kaçarak yanılığlara neden olabileceği ve bu nedenle panoramik filmlerin bu bölgeden alınacak intraoral periapikal radyografilerle desteklenmesi gerektiği söylenebilir.

ÖZET

Karışık dişlenme döneminde üst ön bölgede ve orta hatta; biri daimi kesicilerin sürmelerini engelleyen, diğeri ise burun yönünde yerleşip sonradan daimi santral dişin rotasyonuna neden olan ve klinikçinin yalnızca panoramik radyografi kullanılmasıyla bu diş teşhisde düştüğü yanılığı gösteren bir vaka sunuldu. Periapikal filmlerin panoramik filmlerle beraber kullanılmasının teşhisdeki önemi tartışıldı.

SUMMARY

Two supernumerary teeth developing in the midline of the maxillary anterior region found in mixed dentition, one of them causing delay in the eruption of the central incisors and than the other responsible for the ectopic eruption and rotation of the left central incisor and disability of the clinician in the interpretation of the second supernumerary tooth on panoramic radiograph was presented. Aid of periapical films to panoramic radiographs in these cases were discussed.

KAYNAKLAR

- 1 — Bean, L.R., Akerman, W.Y. : Intraoral or Panoramic Radiography? Den. Clin. of North Amer., 28(1) : 47-55, 1984.
- 2 — Graber, T.M. : Panoramic Radiography. Angle Orth., 36 : 293, 1966.
- 3 — Khanna, S.L., Harrop, T.S.: A Five Film Oral Radiographic Survey for Children. J. Dent. Child.,40 : 42-48, 1973.
- 4 — Myers, D.R.: Dental Radiology for Children. Dent. Clin. of North Amer., 28(1) : 37-45, 1984.
- 5 — Weber, F.N. : «Preventive and Interceptive Orthodontics», 1-46 (Chapter 23), Clark, J.W. editör, Clinical Dentistry; Prevention-Orthodontics, Occlusion. Volume 2, Harper-Row Publishers, Hagerstown, Maryland-New York-San Fransisko-London, 1977.